

Op Stapel 2023-21

11 oktober 2023

In de rubriek Op Stapel geven de collega's van de afdeling Beleid en Belangenbehartiging kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).

De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:

GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Beleid en Belangenbehartiging
Team Beleidsthema's en Onderhandelingen

Joachim Van Tilburg (wat de toelichting betreft)
joachim.van.tilburg@g-o.be

Geert Spiessens (wat het standpunt van het GO! betreft)
geert.spiessens@g-o.be

Had u graag zelf de tekst van het ontwerpdecreet of -besluit nagelezen?
Laat het weten aan:

Wim Versporten
wim.versporten@g-o.be

U kunt bij hem ook terecht met uw commentaar, opmerkingen, bedenkingen en suggesties.

In deze aflevering:

Voorontwerp van programmadecreet over de begrotingsopmaak 2024.

Voorontwerp van programmadecreet over de begrotingsopmaak 2024.

Om de begroting van 2024 te kunnen opmaken, heeft de Vlaamse regering overleg en voert onderhandelingen uit met verschillende sectoren. Zo ook met de sector “Onderwijs en Vorming”. De besproken onderwerpen vindt u hieronder.

1. Extra werkingsbudget voor een offensief Nederlands voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen

Naast de taalintegratiemiddelen in het kleuteronderwijs, krijgen nu ook een aantal scholen van het gewoon lager en secundair onderwijs extra middelen voor de versterking van Nederlandse taalcompetenties van leerlingen die achterblijven op dit vlak. Het gaat om scholen en centra die in de voorbije 3 schooljaren minstens éénmaal meer dan 50% leerlingen lager onderwijs/secundair onderwijs hadden met als thuistaal niet-Nederlands. Er wordt hiervoor naar het aantal aantekkers op het kenmerk thuistaal niet-Nederlands gekeken én voor elk van deze leerlingen wordt een budget voorzien.

De scholen kunnen deze middelen volgens de eigen noden en keuzes inzetten. Dit kan bv. het aantrekken van extra personeel (zowel onderwijzend personeel, als personeelsleden die ingezet worden voor buitenschoolse lessen) zijn. De middelen kunnen onder meer ingezet worden voor de reeds bestaande taalintegratietrajecten en het taalbad. Daarnaast kunnen scholen voor hun schoolteam ook expertise rond taalintegratie ‘inkopen’ via bv. pedagogische begeleidingsdiensten, lerarenopleidingen of andere professionaliseringsorganisaties.

Secundaire scholen kunnen leerlingen eveneens verplichten om 3u extra Nederlands te volgen. De extra middelen voor een offensief Nederlands kunnen ingezet worden voor de organisatie van deze bijkomende uren Nederlands.

Vanaf 2024 wordt er jaarlijks minstens een budget van 20 miljoen euro (+ indexatie) voorzien voor deze maatregel. De middelen worden verdeeld over het basis- en secundair onderwijs op basis van hun aandeel in de in aanmerking komende leerlingen. Het extra werkingsbudget voor het betrokken schooljaar wordt in minstens twee schijven uitbetaald: vóór 1 februari minstens 50 % en het saldo vóór 1 juli.

2. Toekenning jaarlijkse aanvullende vte/leraarsuren/punten/werkingsmiddelen ten behoeve van de asielproblematiek

Ook in het begrotingsjaar 2024 worden opnieuw middelen ten behoeve van de asielproblematiek toegekend.

Het gaat om 32.955,75 aanvullende leraarsuren, 481,99 aanvullende punten en een bedrag van 604.847,18 euro aan werkingsmiddelen aan de centra voor volwassenenonderwijs.

Voor de centra voor basiseducatie gaat het om 132,96 aanvullende vte, 2.192,09 aanvullende punten en een bedrag van 1.627.652,82 euro aan werkingsmiddelen.

De verdeling van deze middelen houdt rekening met de inzet en de efficiëntie van die ingezette middelen.

3. Wijziging van de decreetsbepaling voor het begrotingsfonds van het departement Onderwijs en Vorming

De gebruiksmogelijkheden van het begrotingsfonds van het departement Onderwijs en Vorming worden uitgebreid, omdat niet gebruikte subsidies in het kader van Europese projecten kunnen worden toegevoegd aan het fonds.

4. Machtiging aan AGION voor verbintenissen voor huursubsidies

Om bijkomende infrastructuur te huren, voorziet de Vlaamse overheid voor onderwijsinstellingen sinds enige tijd de nodige middelen. Omwille van het grote succes van het programma (Masterplan scholenbouw 2.0) en om flexibel te kunnen inspelen op nieuwe vragen, wordt het jaarlijkse subsidiebedrag met 5.000.000 euro verhoogd tot een totaalbedrag van 30.200.000 euro.

5. Subsidie aan de Stichting Canon van Vlaanderen

Er wordt een “stichting Canon van Vlaanderen” opgericht die ook financieel zal worden ondersteund. De stichting heeft volgende opdrachten:

- 1° het beheren, ontwikkelen en updaten van de website, het materiaal en applicaties. Dit omvat onder meer: de opvolging van het boek Canon van Vlaanderen, de herdrukken en afgeleide producten, het beheren en ontwikkelen van beeldmerken, educatieve producten en overige (audio)visuele middelen... ;
- 2° het voeren van een informatie- en sensibiliseringsbeleid: dit omvat het geven van voorlichting en adviezen aan onderwijsinstellingen, en -actoren, middenveld, culturele instellingen, uitgeverijen... en dit met bijzondere aandacht voor specifieke doelgroepen;
- 3° het beschermen van het merk Canon van Vlaanderen door toestemming te verlenen aan diegene die dit wil gebruiken, na onderzoek en beoordeling van de toepassing door de stichting.

De samenwerking met deze stichting zal in een beheersovereenkomst worden vastgelegd voor een periode van vijf jaar. Binnen de beschikbare begrotingskredieten zal jaarlijks een subsidiebedrag worden bepaald.

6. Extra werkingsbudget voor materiaalintensief studieaanbod in het secundair onderwijs

Vanaf het begrotingsjaar 2024 wordt extra werkingsbudget van 10 miljoen euro (+ indexatie) voorzien voor materiaalintensief studieaanbod. Dit is blijvend en zal de scholen de nodige ademruimte geven om praktijklessen te blijven vormgeven op een kwaliteitsvolle manier.

Voor het extra werkingsbudget komen zowel scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs, scholen voor buitengewoon secundair onderwijs, centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en – enkel voor duale structuuronderdelen – de centra voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen in aanmerking. Concreet gaat het om alle beroepsgerichte studierichtingen en technische studierichtingen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs (inclusief duaal), en de opleidingen van de kwalificatie- en integratiefase van opleidingsvorm 3 van het buitengewoon secundair onderwijs (inclusief duaal).

Een aantal studierichtingen van het gewoon secundair onderwijs wordt niet meegenomen omdat de theoretische component binnen dit studieaanbod substantieel is (bv. de doorstroomfinaliteit, het studiedomein taal en cultuur, de onderwijsvorm aso, de studierichtingen van de dubbele finaliteit in het studiedomein economie en organisatie het studiegebied handel en het studiegebied personenzorg tso, het onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers, ...). Ook in het buitengewoon secundair onderwijs worden opleidingsvormen 1 en 2 en de observatiefase van opleidingsvorm 3 niet meegenomen. Of een studierichting al dan niet duaal wordt aangeboden, speelt geen rol in de afweging of de studierichting in aanmerking komt of niet.

Uiteraard zijn er verschillen in de mate dat structuuronderdelen materiaalintensief zijn. Om deze verschillen op te vangen, zijn de geselecteerde structuuronderdelen in drie groepen ingedeeld die elk een afzonderlijke weging krijgen (factor 1; 0,75 en 0,50) voor de berekening van het basisbedrag per regelmatige leerling en het extra werkingsbudget per school of centrum.

Omdat de modernisering van het secundair onderwijs geleidelijk wordt ingevoerd (voor schooljaar 2023-2024 in het 1ste leerjaar van de 3de graad) wordt er rekening gehouden met zowel de indeling van het niet-gemoderniseerd studieaanbod (onderwijsvormen en studiegebieden) als de indeling van het gemoderniseerd studieaanbod (finaliteiten en studiedomeinen).

Het extra werkingsbudget wordt uiterlijk op 30 juni van elk begrotingsjaar aan de school- of centrumbesturen uitbetaald.

7. Bijkomende middelen voor de werkingsuitkeringen van de universiteiten en hogescholen

Om de kwaliteit van het Nederlandstalig hoger onderwijs te versterken, worden de jaarlijkse (geïndexeerde) werkingsuitkeringen verhoogd. Voor de hogescholen is dat met 8 miljoen euro en voor de universiteiten met 20 miljoen euro.

De middelen worden toegekend vanaf het begrotingsjaar 2024.

8. Bijkomende middelen voor de opleidingen geneeskunde en tandheelkunde

Vanaf het academiejaar 2023-2024 mogen er meer studenten starten aan de opleidingen geneeskunde en tandheelkunde. Om ervoor te zorgen dat de universiteiten de bijkomende studenten op een even kwaliteitsvolle manier kunnen blijven opleiden, werd in 2023 eenmalig 15 miljoen euro verdeeld over de universiteiten die een bacheloropleiding aanbieden in het studiegebied 'Geneeskunde en/of Tandheelkunde' (de Katholieke Universiteit Leuven, de Universiteit Gent, de Universiteit Antwerpen, de Vrije Universiteit Brussel en de Universiteit Hasselt).

Omwille van de grotere instroom worden de werkingsmiddelen van deze universiteiten vanaf het begrotingsjaar 2024 blijvend met 10 miljoen euro verhoogd (+ indexatie). Dit bedrag wordt als volgt verdeeld:

- Elk van de universiteiten die een bacheloropleiding aanbiedt in het studiegebied 'Geneeskunde en/of Tandheelkunde' ontvangt een vaste sokkel van 400.000 euro. Dit komt in totaal neer op 20% van het voorziene bedrag van 10 miljoen euro;
- Het resterende bedrag (80%) wordt over deze universiteiten verdeeld op basis van het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren t-7/t-6 tot en met t-3/t-2 (t = begrotingsjaar) waarvoor studenten onder diplomacontract zich hebben ingeschreven voor een of meer van de volgende opleidingen:
 - bachelor in de geneeskunde;
 - master in de geneeskunde;
 - master in de huisartsengeneeskunde;
 - master in de specialistische geneeskunde;
 - bachelor in de tandheelkunde;
 - master in de tandheelkunde.

9. Bijkomende middelen ter versterking van de lerarenopleidingen in het hoger onderwijs

De hogescholen en universiteiten die een lerarenopleiding aanbieden, hebben met de minister bevoegd voor onderwijs een engagementsverklaring afgesloten. Daarin werden een aantal doelstellingen afgesproken waarmee de hogescholen en universiteiten de komende jaren aan de slag gaan om de kwaliteit van de lerarenopleiding te verbeteren.

Om dit te ondersteunen, wordt vanaf het begrotingsjaar 2024 jaarlijks een bijkomende werkingstoelage toegekend aan die hogescholen en universiteiten die een lerarenopleiding aanbieden (zijnde een educatieve graduaatsopleiding voor secundair onderwijs, een educatieve bacheloropleiding voor kleuteronderwijs; een educatieve bacheloropleiding voor lager onderwijs, een educatieve bacheloropleiding voor secundair onderwijs, een educatieve masteropleiding voor secundair onderwijs of een educatieve masteropleiding voor kunstvakken). Dit bedrag (geïndexeerd) wordt als volgt verdeeld:

- Iedere hogeschool en universiteit die een lerarenopleiding aanbiedt krijgt een sokkel van 150.000 euro. Dit komt in totaal neer op 20% van het voorziene bedrag van 15 miljoen euro;
- Het resterende bedrag (80%) wordt verdeeld over de desbetreffende universiteiten en hogescholen op basis van het aantal opgenomen studiepunten waarvoor studenten onder diplomacontract zich hebben ingeschreven voor een lerarenopleiding. Voor het begrotingsjaar 2024 worden de opgenomen

studiepunten van het academiejaar 2021-2022 in aanmerking genomen. Dit is het eerste academiejaar waarin er geen inschrijvingen meer zijn voor de specifieke lerarenopleidingen. Voor het begrotingsjaar 2025 wordt het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren 2021-2022 en 2022-2023 in aanmerking genomen. Vanaf het begrotingsjaar 2026 wordt het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren t-5/t-4 tot en met t-3/t-2 in aanmerking genomen (t = begrotingsjaar).

(De Universiteit Hasselt en de transnationale Universiteit Limburg worden als één universiteit beschouwd.)

10. Bijkomende middelen voor de studentenvoorzieningen van de universiteiten en hogescholen

Als gevolg van een stijging van het aantal aanvragen van studenten naar financiële ondersteuning en naar psychologische ondersteuning en begeleiding, werd in 2023 aan de diensten voor studentenvoorzieningen (STUVO's) van de hogescholen en universiteiten een eenmalige bijkomende toelage toegekend van 6 miljoen euro.

Het aantal aanvragen daalt niet én door de sterke inflatie stijgen de kosten voor de STUVO's. Om de STUVO's te versterken en ook te garanderen dat in de toekomst deze diensten een kwaliteitsvolle dienstverlening kunnen aanbieden aan de studenten, wordt vanaf het begrotingsjaar 2024 de toelage van 6 miljoen euro jaarlijks wordt toegekend aan de STUVO's.

11. Verlenging lerarenplatform

Omdat de lerarenplatformen positief geëvalueerd zijn en omdat de werking ervan in het basisonderwijs intussen al heel wat jaren zijn nut heeft bewezen, wordt deze maatregel verlengd zonder einddatum.

12. Eenmalige bijkomende middelen voor het dragen van de kosten verbonden aan de opleidingsaccreditaties van de educatieve masteropleidingen en de educatieve graduaatsopleidingen in de academiejaren 2022-2023 en 2023-2024

De kosten die verbonden zijn aan de accreditatieprocedure van de educatieve masteropleidingen en de educatieve graduaatsopleidingen in 2022-2023 en in 2023-2024, zetten druk op de werking van de betreffende instellingen. Het gaat om:

- 14 educatieve graduaatsopleidingen (AP, Artevelde, EHB, HoGent, PXL, HoWest, KDG, Odisee, TM Kempen, TM Mechelen, UCLL Leuven, UCLL Limburg, Vives Noord en Vives Zuid);
- 5 educatieve masteropleidingen audiovisuele en beeldende kunsten (AP, EHB, HoGent, PXL, LUCA);

- 4 educatieve masteropleidingen muziek en podiumkunsten (AP, EHB, HoGent, LUCA);
- 10 educatieve masteropleidingen voor secundair onderwijs aan de KU Leuven (cultuurwetenschappen, economie, gedragswetenschappen, gezondheidswetenschappen, godsdienst, lichamelijke opvoeding, maatschappijwetenschappen, ontwerpwetenschappen, talen, wetenschappen en technologie);
- 8 educatieve masteropleidingen voor secundair onderwijs aan de UGent (cultuurwetenschappen, economie, gedragswetenschappen, gezondheidswetenschappen, lichamelijke opvoeding, maatschappijwetenschappen, talen, wetenschappen en technologie);
- 7 educatieve masteropleidingen voor secundair onderwijs aan de UAntwerpen (cultuurwetenschappen, economie, gezondheidswetenschappen, maatschappijwetenschappen, ontwerpwetenschappen, talen, wetenschappen en technologie);
- 8 educatieve masteropleidingen voor secundair onderwijs aan de VUB (cultuurwetenschappen, economie, gedragswetenschappen, gezondheidswetenschappen, lichamelijke opvoeding, maatschappijwetenschappen, talen, wetenschappen en technologie);
- 4 educatieve masteropleidingen voor secundair onderwijs aan de UHasselt (economie, gezondheidswetenschappen, ontwerpwetenschappen, wetenschappen en technologie) .

Daarom wordt in het begrotingsjaar 2024 eenmalig de totale werkingsuitkering van de hogescholen en universiteiten vermeerderd met 706.680 euro. Dit bedrag wordt verdeeld over de hogescholen die in het academiejaar 2023-2024 een procedure voor opleidings-accreditatie doorlopen hebben voor de educatieve graduaatsopleidingen en over de universiteiten die in het academiejaar 2022-2023 een procedure voor opleidingsaccreditatie doorlopen hebben voor de educatieve masteropleidingen a rato van het aantal educatieve graduaatsopleidingen en het aantal educatieve masteropleidingen per instelling.

Protocol van het *GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap* bij het voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2024.

Het GO! geeft een protocol van akkoord aan het voorontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2024.

We waarderen het feit dat de overheid de bijkomende middelen voor materiaalintensief studieaanbod in het secundair onderwijs structureel maakt, maar willen tegelijkertijd ook een lans breken voor de materiaalintensieve opleidingen in het volwassenenonderwijs, waarvoor er geen bijkomende middelen voorzien worden.

We betreuren wel dat de bijkomende middelen voor de asielproblematiek in het volwassenenonderwijs wederom niet geïndexeerd worden en moeten helaas vaststellen dat dit aanvullende middelen blijven, die de CVO al sinds 2016 toegekend krijgen. De asielmiddelen zouden geen aanvullende middelen meer moeten zijn, maar structureel verankerd moeten worden in de werkingsmiddelen van de CVO.

